

ubeldige Bestemmelse i § 3, om at Forhørsdommeren kan afgjøre Erstatningsspørgsmaal. Denne Bestemmelse har ubeldige Virkninger, der kun kunne annulleres eller hæves, ved, at der tilveiebringes et Kjendskab til Loven, saa at de Paagjældende der falde ind under Loven, kunne være klare over, hvor langt deres Krav efter Loven gaar. At Loven om Erstatning til Vidner er bleven mere benyttet, det kan jeg naturligvis ikke negte; men det er i og for sig ikke underligt, at den er bleven mere benyttet; thi den kan aldrig blive generende for Dommeren. Det kan nemlig ikke nytte at negte, at Loven om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel kan blive meget behagelig for Dommeren, som har holdt Vedkommende arresteret, længe arresteret. Det er ikke underligt, det er kun Selvopholdelsesdriften, naar vedkommende Dommer slutter Historien ved at gjøre Brug af den ubeldige Bestemmelse i § 3. Han har ikke nogen Opfordring til at fremkynde eller fremkalde Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel. Siden overhovedet Loven om Erstatning til Vidner er bleven nævnt, skal jeg, skjøndt det ligger udenfor denne Sag, udtale min Forundring over, at der kan være saa divergerende Meninger om denne Lov. Man har set de mærkværdigste Fortolkninger ved militære Retter, ved Forespørgsler til Ministeriet og paa mange andre Steder. Det er mig ganske ufatteligt. Ved et af de sidste Tilfælde, der foreligger, fik jeg det Indtryk, at heller ikke denne Lov var velset af Dommerne!

N. J. Larsen: Det maa indrømmes den ærede Forespørger, at da den justitsministerielle Resolution af 25de Jult d. A. kom frem, vakte den i de Kredse, som følge med paa dette Omraade, en Del Opmærksomhed. Man spurgte sig selv, om den Afgjørelse, Ministeriet havde truffet, virkelig var forenelig med Loven af 5te April d. A. om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel. Men naar man saa nærmere paa de paagjældende Udtryk i Loven, kom man i nogen Tvivl; thi det lader sig næppe negte, at Lovens Udtryk ikke i dette Tilfælde ere ganske klare. Jeg tror, det kommer af, at man har brugt et fremmed, i og for sig tvetydigt Ord, nemlig „beneficeret“ i Stedet for at sige paa ligefrem forståeligt Dansk, hvad det var, man vilde indrømme vedkommende Arrestant. Havde man sagt, som man har sagt i Loven om Valgene til Rigsdagen, at Vedkommende kunde forlange en Sagfører bestillet af det Offentlige, og at han skulde være fritaget for Retssgebyrer og Stempelpapir, havde man

bedre naaet sit Maal, og Sagen havde været klar. Men man har brugt det Udtryk, at Sagen skulde være „beneficeret“, altsaa skulde henhøre til de saakaldte lovbestemte beneficerede Sager. Nu er det mig ikke klart, hvad der egentlig forstås derved. Forholdet er jo det, at Justitsministeriet kan give Bevilling til fri Proces efter frit Skjøn og som en Naadesag i en Række Tilfælde. I en Række andre Tilfælde er der i Loven hjemlet Stiftelser, Embedsmænd og Andre Krav paa fri Proces. Men nu spørger jeg: „I disse Tilfælde, hvor Sagerne ere lovbestemt beneficerede,oves der da af Ministeriet et Skjøn ved Bevillingernes Meddelelse, eller er Forholdet det, at Justitsministeriet, naar der kommer Ansøgninger ind, finder sig forpligtet til uden noget videre eller nærmere Skjøn over Sagens Bestaenhed at expedere Bevillingerne? Hvis Ministeriet efter den gjældende Bevillingspraxis mener sig berettiget til at øve et Skjøn, ogsaa hvor det er lovbestemt beneficerede Sager, maa Loven af 5te April efter sit Indhold forstås saaledes, at Ministeriet ogsaa her er berettiget til at øve et Skjøn. Det er det, jeg særlig ønsker at faae Oplysning om. Jeg kan ikke indrømme, at den høitærede Justitsministers Forsvar egentlig rammer; thi hvis Ministeriet ikke har Ret til at udøve et Skjøn i de Tilfælde, hvor man har lovbestemt Krav paa fri Proces, saa har Loven af 5te April heller ikke hjemlet denne Ret. Har Ministeriet derimod denne Ret, saa har det den ogsaa overfor Loven af 5te April. Jeg skal indrømme, at det ikke kan negtes, at der kan fremkomme stødende Resultater, hvis Enhver uden nogen rimelig Grund kan forlange fri Proces, naar han kan gjøre dette i Henhold til Loven af 5te April. Det maa jo mindes, at Kommunerne herved paahvrides Udgifter. Det kan være dette heller ikke er Lovens Mening, men man maa selvfølgelig holde sig til Lovens egne Ord, og Ordene ere disse, at Sagen skal være „beneficeret“. Altsaa er Spørgsmaalet: Hvad forstås efter den gjældende Bevillingspraxis i Justitsministeriet derved, at en Sag er lovbestemt beneficeret? Deraf afhænger efter min Opfattelse hele dette Spørgsmaal.

Justitsministeren (Kellermann):

Jeg kan give den sidste ærede Taler Ret i, at Bestemmelsen, hvis det var Mening, at man ubetinget skulde kunne kræve fri Proces, naar man angiver at ville føre Sagen i Anledning af uforskyldt Varetægtsfængsel, maatte være tydeligere og meget bestemtere affattet, og hvis man ønsker, at det skulde være saa,